

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

17. An qui in forma Extremæ-Vnctionis omitteret illa verba, per suam misericordiam, conficere Sacramentum? Ex quo deducitur, quid est sentiendum de omissione illius particula: Per istam Vnctionem. Ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

sempet seruandam esse communem praxim Ecclesie iuxta tertiam sententiam explicatam. Ita ille.

11. Qui etiam postea scilicet. s. num. 87. hæc subdit: Demum an necessarium sit in formam exprimere omnes sensus, aut sufficiat vnum tantum, vel nullum, dicendo: Per istam vnctionem indulget tibi Deus quidquid deliquisti. Constat ex iis, quæ docuimus sectione præcedente, an scilicet de essentia huius Sacramenti sint omnes sensus, an sufficiat quicumque corporis partem inungere. Omnes tamen Doctores notant tam verba, quæ diuinam misericordiam, quam quæ omnes sensus, expriment sub præcepto profertenda esse, vt habet communis praxis vniuersalis Ecclesie, à qua recedere sine vrgente necessitate, grate peccatum est. Ita Amicus.

Qui ad interrogaciones Caramuelis satis responderet, & satisfacit. Vide etiam Calstrum Palatum tom. 4. tract. 26. punct. 5. num. 4.

12. Et quidem in forma Caramuelis peccatum non veniale, sed mortale adesse omnino dicendum esse puto, quia licet Reginaldus in praxi tom. 2. lib. 28. num. 16. & alij censent, illas particulas per visum, per auditum, &c. non esse de essentia formæ, & de necessitate Sacramenti, quod etiam ex Coninch, Bonacina, & Tannero obseruat Hurtadus de Sacram. de Extrem. Vnct. diff. ult. 7.

13. Tamen communiter tenent contrarium, & obseruat Præpositus, Martinus de San Ioseph in mon. confect. tom. 1. lib. 1. tract. 1. de Extremæ-Vnctione num. 18. qui malè me citat pro sententia Reginaldi, Lessius in 3. part. quest. de Sacram. Extr. Vnct. dub. 6. num. 15. Granadus in 3. part. contr. 8. tract. 1. diff. 7. num. 9. & alij

14. Ergo dicendum est contra Caramuelem, si quis relinqueret illas particulas peccare necessario mortaliter, quia ex earum omissione Sacramentum redderetur dubium, vt optimè obseruat Præpositus in 3. part. D. Thomæ quest. vnic. de Sacram. Euch. dub. 4. num. 25. ergo, &c.

15. Confirmatur nostra opinio, quia vt in superiori resolutione probatum est, secundum sententiã probabiliorẽ vinum congelatum est apta materia consecrationis, & tamen hoc non obstante, si aliquis Sacerdos ita consecraret, peccaret mortaliter, vt ex communi Doctõrum sententia supra probatum est. Ergo licet opinio Caramuelis esset probabilis de forma Extremæ-Vnctionis; tamen hoc non obstante, si sacerdos ita vngeret, dicendum est, quod peccaret mortaliter.

16. Nam in re graui à communi consuetudine Ecclesie recederet, & periculo non conficiendi valide Sacramentum se exponeret, & ita in nostris terminis loquens de forma Extremæ-Vnctionis, si relinqueretur particula misericordiã, docet Reuerendissimus Candidus tom. 4. diff. 5. art. 2. dub. 33. Syluius in 3. part. quest. 29. art. 9. §. expressio. Nugnus de Sacram. tom. 2. quest. 29. num. 9. diff. vnica. & alij.

17. Vnde non desinat hic apponere verba Petri à Sancto Ioseph in idea Sacram. c. 3. ref. 3. sic asserentis; Tertio obseruandum probabile mihi esse ad essentiam formæ non spectare, vt sensus, qui vngitur nominetur, sed sufficere ad valorem Sacramenti, si dum oculus, verbi causa, vngitur, Sacerdos dicat, per istam sanctam vnctionem, &c. indulget tibi Deus quidquid peccasti, & idem in aliis sensibus repetat, eos minime exprimendo. Sicut enim in forma confirmationis fons non exprimitur, etsi illius vnctio sit essentialis, ita quamuis vnctio sensuum sit necessaria ad substantiam huius Sacramenti, non sequitur quod in forma sensus essentialiter exprimi debeant.

Tom. II.

18. Confirmatur; Nam si dum oculus vngitur proferat Sacerdos formam modo iam dicto, sufficienter indicabit se à Deo petere, vt remittat agroti quicquid per visum peccauit, & sic de aliis. Imò si inter vngendum omnes sensus dicat Sacerdos verba illa tantum semel: Per istas sanctas vnctiones indulget tibi Deus quicquid peccasti, probabile est Sacramentũ valere propter rationem iam dictam: quia scilicet sufficienter videtur peti remissio peccatorum omnium, quæ à quinque sensibus originem duxerunt.

19. Moneo tamen standum esse praxi, & consuetudini Romanæ Ecclesie, quæ sensum qui vngitur nominat, & formam quinquies repetit, mutato vnico verbo. Inde enim sufficienter colligitur hunc ritum cadere sub præcepto, quia consuetudo habet vim legis, & non esse immutandum; nisi extrema necessitas, quæ legem non habet, exigeret interdum, vt mutaretur. Hæc à Sancto Ioseph. Quæ quidem verba, vtentem forma Caramuelis, peccare mortaliter demonstrare videntur; nam ex ipsa violaretur praxis, & consuetudo Ecclesie in ritu graui circa essentiam Sacramenti: Ergo.

20. Dico itaque doctissimo Caramueli, Sacerdotem administrando Sacramentum Extremæ-Vnctionis cum forma ab ipso præscripta peccare quidem mortaliter ex superius adductis, & ex doctrina adducta à Sanchez de matr. lib. 3. diff. 20. num. 4. & aliis, nempe esse mortale amplecti opinionem probabilem circa formas, & materias Sacramentorum, relictis ceteris & præscriptis ab Ecclesia, prouenire non ex defectu opinionis, & ratione periculi, & irreuerentiæ Sacramenti; Sed quia contrarietur Ecclesie consuetudini, quæ vim præcepti habet.

Sup. hoc sup. prain tr. 1. Refol. 202. §. 1. ad medium, à vers. Sequitur, & in aliis eius annot.

RESOL. XVII.

An qui in forma Extremæ-Vnctionis omittet illa verba pro suam misericordiam consecraret Sacramentum?

Ex quo deducitur, quid est sentiendum de omissione illius particule: Per istam vnctionem? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 179. alias 180.

§. 1. Negatiue respondet Didacus Nugnus to. 2. in addit. ad 3. part. quest. 29. art. 9. conc. 4. quia, air ille, ista particula ponitur, vt explicetur causa principalis huius Sacramenti, & effectus illius; sed magis pertinet ad Sacramentum causa principalis, quàm instrumentalis. Ergo cum Sacramentum sit nullum per omissionem illius particule, nempe per istam vnctionem, etiã est nullum per omissionem istius. Ita Nugnus, qui acriter insurgit aduersus Suarez contrarium docentem tom. 4. diff. 40. sect. 3. n. 13.

Sup. hoc supra in Ref. 13. §. Idem, & in Ref. 14. §. Sed, & in Ref. 15. §. vlt. & in Ref. 16. §. vlt. & pro particula. Per istam vnctionem, cursum in Ref. huius not. & in eodem §.

2. Sed immeritò quidem, nam opinionem Suarez sequuntur doctissimi neoterici, vt Pitigianus in 4. sentent. tom. 2. diff. 23. quest. vnic. art. 4. dub. 2. Laymã in Theol. moral. lib. 5. tract. 8. cap. 3. num. 3. Reginaldus in praxi, tom. 2. lib. 28. cap. 9. num. 56. Filiucius tom. 1. tract. 3. cap. 4. num. 85. Coninch. de Sacram. diff. 19. dub. 4. num. 15. & alij.

3. Dico igitur, quòd si aliquis Sacerdos in vngendo infirmum, omittet ista verba, consecraret Sacramentum. Et ratio est, quia expressio causæ principalis effectus Sacramenti in aliis formis non solet esse de substantia, nisi vbi est necessaria inuocatio Trinitatis, ob rationem specialem. Adde, quòd in illis verbis, Indulget tibi Deus, causa principalis, quæ in hoc Sacramento operatur, sufficienter exprimitur. Ergo, &c. Vnde patet responsio ad argumentum Nugni.

Sup. hic est supra in tr. 1. Ref. 203.

Sup. hic particula in Ref. 13. & in aliis eius not. pro hæc quest.

RESOL. XVIII.

An supradicta Vnctiones faciendæ sint in modum Crucis saltem ex necessitate præcepti? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 177. alias 178.

Sup. hoc su-
pra in Ref. 2.
§. In omni-
cursum ad
medium, &
in Ref. 10. §.
ultim. & pro
extrema ne-
cessitate in
aliis Ref. hu-
ius tract.

§. 1. **A**firmatiuum sententiam docet Syluester verb. vntio, §. 2. & glossa in cap. nunquid, de consecr. dist. 5. cum Petro de Ledesma in summa, tom. 1. de sacr. Extr. Vnt. cap. 2. concl. 2. diff. 2. & Didaco Nugno in addit. ad 3. part. 9. 29. art. 6. vbi sic asserit. Mortale peccatum est, facere vntiones sine figura Crucis. Probat, quia est contra communem consuetudinem Ecclesiæ in re graui. Vnde falsa, & improbabilis mihi videtur sententia Suarez, dicentis non esse graue peccatum omittere Crucem. Ita Nugnus. 2. Sed hic auctor, vt alibi etiam notauimus, nimis audacter se gerit in censurandis opinionibus. Vnde ego puto opinionem Suarez, quam ipse falsam, & improbabilem putat, esse probabilissimam, scilicet contemptu, & scandalo; quia nullum est expressè latum præceptum de hac re, neque constat consuetudinem sub hac existimatione introduciam esse. Vnde si quis Sacerdos vngeret infirmum, non in modum crucis, malè quidem faceret, non tamen peccaret mortaliter. Et ita nostram, & Suarez sententiam tenent Becanus de Sacram. cap. 27. quæst. 3. num. 3. Layman in Theol. mor. lib. 5. tract. 8. cap. 3. num. 7. Fillicius tom. 2. tract. 3. cap. 3. n. 75. Coninch. de Sacram. dist. 19. dub. 2. num. 7. Zambranus de cas. occurrentibus tempore mortis, cap. 5. num. 1. 2. & alij.

RESOL. XIX.

Notatur aliqua circa Ritus administrandi Sacramentum Extreme Vnctionis.

Et an omittere recitationem Psalmorum, & Litaniarum, & omnia, quæ in Manuali dicenda præscribuntur, dum infirmus vngitur, sit peccatum mortale, si absque necessitate omitterentur.

Et an Sacerdos vnum saltem Clericum debeat adhibere, si possit, qui illum iuret in Orationibus, & responsionibus?

Et an in casu necessitatis Sacerdos non habens Clericum, neque alium, possit vti in responsionibus ministerio feminae sine peccato?

Et an Sacerdos in defectu olei eiusdem anni possit vti oleo veteri alterius anni.

Et cursum docetur neque esse de præcepto singulis annis oleum infirmorum reuocari.

Et an Extrema Vnctio administranda sit cum superpelliceo, stola, & lumine?

Et an in casu necessitatis, si prædicta non extarent, possit Sacerdos, his non adhibitis Extremam Vnctionem ministrare?

Et deducitur, an liceat ad præbendum Viaticum dicere Missam sine indumentis?

Et an Sacerdos, si non haberet superpellicem possit sine illo ministrare Viaticum infirmo morituro? Ex p. 9. tract. 6. & Misc. 1. Ref. 45. alias 46.

§. 1. **I**nter alios ritus, hoc Sacramentum administratur cum recitatione Psalmorum Pœnitentialium, & Litaniarum, & omnia, quæ in Manuali dicenda præscribuntur, dum infirmus vngitur. Sed, an ista omittere absque necessitate, sit peccatum mortale, negat Paluas tom. 4. tract. 27. dist. vnica. punct. 8. num. 14. Granado in 3. part. D. Thomæ, & contr.

S. tract. vnica, dist. 8. num. 8. vbi sic ait: [Ad extremum nota, in administratione huius Sacramenti recitanda esse omnia, quæ præscribuntur in Manuali acceleratio mortis aliud exigat, vt notauit Henr. quæ cap. 12. §. 5. si extra hunc casum omittentur, non credo peccari mortaliter, scilicet contemptu, quia non est in Manuali verbum, quod indicet, hoc esse graue præceptum, vt patet ex Rituali Romano edito iussu Pauli V. anno 1617. quod ab omnibus seruari hortatur, licet non præcipiat. Si vero in aliquo Synodo sub graui præcepto id statueretur, obligaret sub mortali, extra casum necessitatis, aut magis periculi prouenientis ex contagioso morbo.] Ita de-

2. Item, adhibere debet Sacerdos vnum saltem Clericum, si haberi possit, qui illum iuret in orationibus, quæ ad hoc Sacramentum præmitti solent, recitandis; alioq; solus Sacerdos potest omnia præagere, vt expressè definit Alexander III. Quæst. de verb. sig. his verbis: Sacerdos vno præsentato Clerico, & etiam solus, potest infirmum vngere.

3. Sed, an in casu necessitatis, Sacerdos non habens Clericum, neque alium, possit vti in responsionibus ministerio feminae, sine peccato? Ad hanc questionem respondit Quintanaduenas in Theol. mor. tom. 1. tract. 5. singul. 6. num. 3. sic asserens: Nullum in his non peccatum mortaliter fecerunt Sacerdoti sacram Vnctionem consentientem respondendum, nec Sacerdotem id ei consentientem, existimo: non contra prohibendum, & indecens est, vt in Missa recitatione, & aliquis necessitas excusari de hoc non erit mortale.] Hæc ille Sed Leander de Sacram. tom. 1. tract. 4. dist. 4. quæst. 22. tenet, etiam, extra casum necessitatis posse Sacerdotem hoc Sacramentum solum administrare, & sibi responde: & citat Vegam, Bonacinam, Archangelum, Puffum, & alios. Sed ego hoc admitterem in casu necessitatis cum Toletto, Sà, Grassio, & aliis.

4. Item poterit Sacerdos in defectu olei eiusdem anni, vti oleo veteri alterius anni. Quin etiam patet Henriquez lib. 2. de Sacram. cap. 29. num. 3. vultio præcepto Sacerdotem prohiberi infirmos vngere oleo veteri. Ad quod confirmandū asserit in sua Glossa, sub L. V. auctoritatem, tam Theologorum, quam vtriusque Iuris peritorum Salmanticensium, qui post longam consultationem id determinarunt. Vnde videtur Auth. lib. 3. c. 8. n. 2. in fine, docet, neque esse de præcepto, singulis annis oleum infirmorum reuocari. Et hæc omnia obseruat etiam Amicus in Cor. Theol. tom. 8. dist. 19. sect. 14. n. 113; sed aliqui opinionem Henriquez non admittunt: verum nouissimè illum docet Leander de Sacram. tom. 1. tr. 4. dist. 2. q. 11. & perit ipsum Lublinus, Ledesma, Ludouicus de S. Iuan, & alij: sed communiter contrarium docent DD.

5. Item, administranda est Extrema Vnctio cum superpelliceo, & stola: sed an in casu necessitatis, non extarent dicta ornamenta, & infirmus moriturus possit, his non adhibitis, ministrari? negat de solutè Suarez, Reginaldus, & alij. Amicus contra dicit, si infirmus alterius Sacramenti capax non esset, Sed Leander, quem citat, & sequitur Quintanaduenas vbi supra, singul. 5. num. 4. absolute concedit. Et quidem, licet Sacerdos non possit contra Mortem, ad præbendum Viaticum dicere Missam sine indumentis: tamen est dispar ratio pro casu nostro: nam, vt rectè obseruat Amicus vbi supra, num. 217. in Sacrificio Missæ conficitur Sacramentum, & Sacramentum Sacramentorum, & ideo maior est adhibenda reuerentia: in nostro vero casu solum ministratur Sacramentum, quod, licet non sit necessarium, est tamè valde vtile: ergo, &c. Et hoc quidem à fortiori